

[Axel Kristensen.]

bejdslønninger og Statstjenestemandslønninger, er der ingen Steder at gaa hen. Derfor er det rimeligt, at Folk, hvis Staten bestemmer alle disse Ting, faar langt større Fornemmelse af Frihedstab, ganske som alle erhvervsdrivende i Danmark føler det over for de Statsindgreb, Staten nu foretager paa deres Omraade.

Jeg giver det ærede Medlem Hr. Hans Hedtoft Ret i, at de, der har oplevet tvungen Voldgift, maa erkende, at hvis man ved, at Sagerne i alle Tilfælde kan risikere at komme for tvungen Voldgift, formindsker dette i væsentlig Grad Mulighederne for et frivilligt Forlig. Det er en saa fastslaaet Erfaring, at det ikke kan nytte at prøve paa at afdisputere den.

Det er nødvendigt, at Staten under en eller anden Form klarer Opgaverne i disse Aar, men jeg vil gerne pege paa de Vanskeligheder, der er ved det, for at man skal forstaa, hvor vanskelige Opgaverne er at løse. Der er en Ting, man ikke kan se bort fra, det er, at naar Staten afgør Arbejdsstridigheder, saaledes at der i intet Tilfælde kan blive Konflikt, skaber man den Situation, at Parterne kan stille deres Krav for stort op, at de kan fortsætte Agitationen uden Risiko for Konflikt, og naar man har tvungen Voldgift, faar man en langt voldsommere og mere hensynsløs Agitation, end man ellers vilde faa. Nu vil jeg ikke misforstaa, fordi jeg siger en Fagforeningsleder, det kan ogsaa være en Arbejdsgiver (*Hans Hedtoft*: Sig det bare!). Saa siger jeg det! Det er muligt, at Fagforeningsledere, der skal have deres Medlemmer til at synes, at de er Folk, der i høj Grad varetager Medlemmernes Interesser, kæmper meget drastisk for at skaffe dem bedre Livsvilkkaar, stiller disse Ting meget stærkt op, fører en stærk Agitation og bagefter siger: Vi kunde ikke skaffe jer det, men vi gjorde, hvad vi kunde. Hvis de derimod ved, at det medfører Konflikt og de Ulykker, det er for Arbejderne, vil de være nødt til paa Forhaand at anlægge den Taktik og den Politik, de vil føre under Overenskomstforhandlinger, saaledes at de ikke løber unødigt Risiko for at faa Konflikt.

En af Aarsagerne til, at man har kunnet føre den efter min Mening ganske ubillige Agitation under Krigen: at Arbejderne havde lidt urimelig Uret, er netop den, at man ikke gennem Konsekvenserne af denne Agitation skulde staa til Ansvar. Jeg kan ikke lade være med at sige, at man herigenem har givet Kommunisterne meget stærk Mulighed for at nedbryde det Samfund, de

ønsker at ødelægge for at skabe et kommunistisk Samfund.

Der kan anføres mange andre Ting mod tvungen Voldgift, saaledes som der altid vil kunne anføres en Masse Ting mod visse Love, der er nødvendige, men alle disse Ting forandrer ikke det, at vi har et Samfund med en bunden Økonomi. Naar vi slutter Handelsaftaler, som vi gør nu, hvor Staten bogstavelig talt forpligter sig til at levere bestemte Varemængder, til at holde Maskineriet i Gang — det er Staten, der afslutter disse Handelsaftaler, det er Staten, der er Leverandør under disse Forhold —, saa maa det være saaledes, at Staten i visse Tilfælde kan gribe ind og ordne dette.

Jeg mener ikke, at det Lovforslag, som de ærede Forslagsstillere har forelagt, i alle Enkeltheder kan løse Spørgsmaalet, og jeg mener heller ikke, det paa alle Punkter er heldigt formet — det vil jeg lade ligge, fordi der ingen Grund er til paa Forhaand at gøre en Udvalgsbehandling og en Forhandling om disse Spørgsmaal vanskeligere end nødvendigt —, men jeg vil gerne sige, at jeg synes, det vilde være heldigt, om en saadan Lovgivning, hvis den skulde komme, maatte blive tidsbegrænset, saaledes at man fik Lejlighed til at benytte de indvundne Erfaringer ved senere Ændringer i Loven.

Den anden Del af nærværende Lovforslag gaar ud paa Nedsættelse af en Kommission til Undersøgelse af Forholdet mellem Arbejdsgivere og Arbejdere, og jeg vil gerne, ligesom jeg har sagt med Hensyn til første Del af Forslaget om tvungen Voldgift, anbefale en grundig og alvorlig Udvalgsbehandling af dette meget vigtige Spørgsmaal.

Der kan ikke herske mindste Tvivl om, at Forholdet mellem Arbejdere og Arbejdsgivere er af den allerstørste Betydning for Samfundet. Den danske Produktionsevne vilde stige stærkt, hvis Arbejderne helt og fuldt eller bare væsentligt følte sig interesseret i Virksomhedernes Trivsel eller i den størst mulige Produktion eller i det mindst mulige Spild, og naturligvis vilde ogsaa Arbejdernes Mulighed for at føle en vis Livsglæde stige stærkt, hvis de ikke gik med en stadig Utilfredshed paa deres Arbejdspladser. Det er derfor en Selvfølge, at de, der overhovedet giver sig af med Politik af Interesse for Samfundet, tænker over disse Spørgsmaal. Men jeg vil straks sige, at jeg tror slet ikke paa, at denne Opgave: at skabe bedre Forstaaelse mellem Arbejdere og Arbejdsgivere, løses ved en Lovgivning, der blot giver Arbejderne visse Rettigheder og Arbejdsgiverne visse Pligter til f. Eks. at give Oplysninger om økonomiske Forhold